

Szabó szakmai oktatás Berettyóújfaluban

Hegyesi Lajosné

Berettyóújfaluban 1885-ben vette kezdetét a tanoncképzés, ennek a több mint egy évszázados szakmunkásképzésnek az örököse az Eötvös József Szakképző Iskola és Speciális Szakiskola.

A település kézművessége, majd kezdeti ipara a XIX. század végén és a XX. század első évtizedeiben alakult. Földrajzi fekvése kedvező volt, hiszen Debrecen és Nagyvárad között helyezkedik el.

1996 óta a bihari térség legnagyobb létszámú középiskolájává váltunk, iskolánk sokrétű feladatát lát el: több évvel ezelőtt a hagyományos szakmai és szakközépiskolai képzés mellett a tanulásban akadályoztatott tanulók szakiskolai és szakmai képzését is felvállalta. Emellett érettségire épülő szakmák, ill. a felnőttek szakközépiskolája nappali tagozata is várja a tanulni vágyókat.

- **Műszaki szakterületen képzett szakmák:** épületesztalos, gépi forgácsoló, kárpitos, kőműves, **női vagy férfiszabó**, szerkezetlakatos vagy hegesztő, villanyszerelő.

- **Gazdasági szolgáltatási szakterületen képzett szakmák:** élelmiszer és vegyi áru, ruházati és műszaki cikk eladó, pincér, szakács, panziós, falusi vendéglátó, pék, cukrász, kereskedő.

- **Agrár szakterületen képzett szakmák:** mezőgazdasági gépszerelő, gépjavító, állattenyésztő (szarvasmarha), gazda.

- **A tanulásban akadályozott, speciális képzést igénylő diákok oktatása, a sajátos nevelési igényű tanulók képzése:** a 9. évfolyamon szakmai előkészítés, a 10. évfolyamon szakmai alapozás, a 11-12. szakképző évfolyamon OKJ szerinti **textiltermék-összeállító** képzés folyik.

A szabó szakma múltja és jelene

1960-ban a nők foglalkoztatásának elősegítése érdekében nyitotta meg kapuit a Debreceni Ruhagyár berettyóújfalui telepe. Már a következő évben 42 fővel megindult a gyár keretei között a szakmunkásképzés. A Debreceni Ruhagyár vezetői nagy gondot fordítottak arra, hogy a gyakorlati képzéshez szükséges felszerelést biztosítsák. Rendelkezésre álltak mindazon tárgyi és személyi feltételek, amelyek a szakma elsajátításához fontosak. Minden tanuló részére biztosították a gépet, emellett a különféle műveletek elvégzésére alkalmas speciális gépek is a tanulók rendelkezésére álltak.

A berettyóújfalui Ruhaipari Szövetkezet tanműhelyét 1983 után szervezték meg, ahol a szövetkezet szakmunkástanuló igényét a korábbi szakcsoportról osztálylétszámra emelték. A tanműhely korszerűsítésével lehetőség nyílt harminc tanuló egyidejű foglalkoztatására.

Iskolánk helyzete

Saját varrodai tanműhelyt iskolánkban 1997-ben sikerült kialakítani. A rendszerváltás után a külső gyakorlati helyek egy része megszűnt, a megmaradtak pedig nem látták gazdaságosnak a tanulóképzést. Ma már bátran mondhatjuk, hogy tanműhelyünk a köve-

telményeknek megfelel. Rendelkezünk több gyorsvarrógéppel, széltisztázó-, hímző-, gomblyukvarró-, fedővarró-, láncöltésű géppel, gőzvasalóval, háztartási vasalóval, próbababával, csúsztatóasztallal, kör- és kardkéses szabásgéppel.

Tanulóink a tantervben előírt ruhadarabok elkészítésén kívül bér munkával és munkaruhaágyártással foglalkoznak, ezeket egyedi méretre készítik az iskola tanulóinak.

Az iskolai és vállalati vezetők fáradtságos munkájának volt köszönhető, hogy a ruhaipari szakma gyakorlati képzése terén törés nem volt, viszont a beiskolázásnál egyre inkább gondot okoz a tanulólétszám csökkenése, valamint az, hogy a szülők és tanulók körében ez a foglalkozás kevésbé népszerű.

A társadalmi folyamatok eredményeként megváltozott törvényi szabályozás napjainkra a gyökeres átalakulás feltételét teremtette meg. További olyan lépések megtételére is szükség van, amelyek következtében a szakképzés igazodik azokhoz a feladatokhoz, amelyek a fejlett világban – esetünkben elsősorban Európában – végbemennek. A magyar társadalom fejlődésének jelenlegi szakaszában a szakképzés jelentős változásokon megy át (moduláris szakmai képzés és vizsgáztatás, TISZK).

A szakképzés helyzetét nehezíti, hogy az oktatás átalakításához a tizosztályos képzésre épülő szakoktatáshoz az anyagi feltételek csak részben állnak rendelkezésre.

Motivációs lehetőségeink sok esetben beszűkülnek, hiszen sokszor munkanélkülivé váló ifjú szakembereket képzünk és ez az érintett szakmákra – így nőiruhakészítőkre is – hatással van.

Iskolánk tanulóit felkészítjük azoknak a módszereknek az elsajátítására, amelyek a méretre készített egyedi női ruházat darabjainak szabás és varrás útján történő elkészítéséhez szükségesek. Ezzel a munkaerőpiaci esélyeiket javítjuk. A mai szabó szakmunkások feladata ugyanis a varráson kívül az is, hogy tanácsot adjanak az ügyfeleknek, majd vegyenek fel a rendelést, méretet. Elengedhetetlen a jó formai érzék, az ötletgazdagság és a képzelőerő, a jó kommunikációs képesség

és műszaki érzék az állandóan fejlődő speciális gépek kezeléséhez. Az iskolai végzettség tekintetében elengedhetetlen az ilyen irányú szakmunkás végzettség, illetve szakmunkás bizonyítvány.

A nagyobb varrodákban, üzemekben a dolgozók feladata lényegesen kevesebb kreativitást igényel, szalagszerű munkát végeznek.

A szabóknak ismerniük és követniük kell a legújabb divatirányzatokat, miközben kényelmes és a megrendelő igényeinek megfelelő ruhát készítenek. Ezért fontos, hogy képezzék magukat, sajátítsák el a legújabb technikákat, a modern üzemvezetést, a számítógépes szabást is.

Sikerek

Tanulóink országos sikerei több évre nyúlnak vissza. Volt közöttük országos első helyezett is. Legutóbbi szép eredményeink azok voltak, hogy 2007-ben a Budapesten megrendezett Szakma Kiváló Tanulója Ver-

seben *Vasadi Vivien* országos harmadik helyezést ért el, 2008-ban pedig Székesfehérváron a Diák Divat szakmai gálán *Bácsó Zita* a negyedik, *Nemes Beáta* pedig az ötödik helyezést érte el saját kategóriájában.

Mi várható?

A szakma iránti igényeket nagyban meghatározzák a piaci viszonyok, a lakosság fizetőképessége, a fogyasztói igények és a divat, de a legnagyobb hatással a tömegesen beáramló, változó minőségű, olcsó – főként kínai vagy dél-kelet-ázsiai – termékek vannak a szakmára.

A nagyüzemben elhelyezkedni kívánók lehetőségei a jövőben még inkább csökkeni fognak, amiben szerepet játszik az alacsony munkabér, de emellett riasztó lehet a nagyüzemi munka monotonitása is.

A tanulók munkaerő-piaci versenyképességének növelése érdekében iskolánk abban igyekszik segíteni, hogy az új OKJ keretein belül a korszerű eszközrendszerrel, az elágazásokkal, a másodszakmás vagy felnőttképzési formában történő oktatással emeli a képzettségi szintet.

Az előrelépés leginkább a fizetés növekedésében mutatkozik meg, illetve abban, ha saját vállalkozásba tud kezdeni a munkavállaló, vagy leteszi a mestervizsgát.

Bízom abban, hogy a női szabó szakma népszerűsége emelkedni fog a tanulók között, hisz egy jól elkészített ruhadarabban boldogabbak, elégedettebbek vagyunk.

A divat állandó változása anyagban, szabásban, színben és szabásvonalban arra készítet bennünket, hogy törekedjünk a legújabb ismeretek megszerzésére. Emellett nagyon fontosnak tartjuk a népi hagyományok megőrzését is a jövő számára.

A magas igények kielégítésére ott állnak a nálunk végzett szakemberek!